

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2564

The 3rd National Academic Conference 2021

เล่มที่ 2

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ Proceedings

คณะศานาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ
ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2564

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2564

บรรณาธิการ	พระมหาเอกชัย สุขโย, ป.ธ.9
กองบรรณาธิการ	พระศรีรัชมมงคลบัณฑิต, รศ., ป.ธ.9 พระมหาชนบ สหายปญโญ, ดร, ป.ธ.9 พระมหาวิชิต อคฺคชิตโต พระมหารังสี จานวุฑฺโฒ พระมหาจักรพล อาจารย์สุภ, ดร. พระครูธรรมธร เดโช จิตเตโช รศ. ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน ดร.ประเวช วัฒนาแก้ว นางสาวสิริพร ครองชีพ นางสาวจันทิมา แสงแพร
ดำเนินการจัดพิมพ์โดย	สำนักงานคณบดี คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 248 ม.1 ถ.ศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170 โทรศัพท์ 02-440-600 ต่อ 1075-6 E-mail : philo@mbu.ac.th
พิมพ์ครั้งที่	1 (พฤษภาคม 2564)
สถานที่พิมพ์	เจพรีนธ์ 94 ถ.มหาราช แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200

คำปรารภ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ให้ความสำคัญกับพันธกิจด้านบริการวิชาการ การนำเสนอผลงานวิชาการสู่เวทีการประชุมระดับชาติ เพื่อเปิดโอกาสให้คณาจารย์และนักศึกษาได้พัฒนาผลงานวิชาการให้เพิ่มพูนขึ้น ทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าร่วมส่งบทความเพื่อนำเสนอองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการค้นคว้าวิจัยในเรื่องนั้น ๆ ไปสู่สาธารณชนด้วย

การที่คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้จัดโครงการ “การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๓ หัวข้อ “พระพุทธศาสนาและปรัชญา : แนวคิด มุมมอง สังคมยุคหลังโควิด ๑๙” (Buddhis and Philosophy : Concept and Perspective of the Post-COVID-19 Society) เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และเพื่อพัฒนาส่งเสริมผลงานทางวิชาการจึงเป็นการสนองตอบพันธกิจที่กล่าวแล้วข้างต้นเป็นอย่างดี ซึ่งน่าอนุโมทนาชื่นชมที่ในคราวนี้ หลายสถาบันให้ความสำคัญและความสนใจเข้าร่วมพร้อมทั้งส่งบทความวิจัยและบทความวิชาการร่วมนำเสนอในการประชุม

บทความวิจัยและบทความวิชาการทั้งหลายล้วนแต่เป็นสิ่งมีคุณค่าต่อการศึกษาและพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาไปสู่นวัตกรรมเพื่อสร้างสรรค์สังคมและพัฒนาชีวิตตามแนวทางของพระพุทธศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย “ความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา” ทั้งยังสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และปณิธานของคณะศาสนาและปรัชญา คือ “ผลิตบัณฑิตเพียบพร้อมด้วยความรู้และคุณธรรม เพื่อประโยชน์แก่ชาติและพระพุทธศาสนา” จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คณาจารย์และนักวิชาการทั้งหลาย ทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ จะได้นำความรู้ที่ปรากฏในบทความวิจัยและบทความวิชาการอันได้นำเสนอในการประชุมคราวนี้ ไปปรับใช้ในกิจกรรมและการพัฒนาชีวิตอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดสันติสุขและแก้ปัญหาทางสังคมได้อย่างแท้จริง

ในนามของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ขอนุโมทนาด้วยความคาดหวังต่อท่านทั้งหลายที่จะได้กระทำหน้าที่ของตนเองในฐานะนักวิชาการ ทำหน้าที่รังสรรค์และนำเสนอผลงานที่มีคุณภาพผลงานออกมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นประโยชน์ทางวิชาการ รวมถึงดำรงตนให้เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะตามแนวทางของพระพุทธศาสนาต่อไป

(พระเทพวัชรเมธี, ผศ.ดร.)

อธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

คำนำ

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1 ภายใต้แนวคิด “พระพุทธศาสนาและปรัชญา : แนวคิด มุมมอง สังคมยุคหลังโควิด 19” (Buddhis and Philosophy : Concept and Perspective of the Post-COVID-19 Society) จัดโดยคณะศาสนาและปรัชญา เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และเพื่อพัฒนาส่งเสริม ผลงานทางวิชาการ นับว่าเป็นการยกระดับและพัฒนาการประชุมวิชาการที่เข้ากับสถานการณ์ ในการนำ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวความคิดทางปรัชญามาใช้ในการสร้างแนวคิดปรับมุมมอง การอยู่ ร่วมกันในสังคมที่มีการระบาดของเชื้อโคโรนาไวรัส โควิด 19 ซึ่งปีนี้ได้รับความร่วมมือจากภาคีข่ายจากหลาย สถาบัน ทำให้การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งนี้ สามารถขยายผลงานวิชาการให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น มีภาคี เครือข่ายร่วม จำนวน 10 สถาบัน คือ 1.มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2.มหาวิทยาลัยมหิดล 3. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 4.มหาวิทยาลัยบูรพา 5.มหาวิทยาลัยขอนแก่น 6.มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร 7. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม 8.มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา 9.สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ 10.สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)

การประชุมด้านวิชาการเป็นเรื่องสำคัญในสถาบันการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการเปิดเวทีให้ คณาจารย์ นักศึกษา และนักวิจัย รวมถึงนักวิชาการทั้งหลาย ได้นำเสนอองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้าวิจัย วิเคราะห์สังเคราะห์จนเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ ได้เผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการให้ เป็นที่รับทราบและสามารถนำไปพัฒนาการศึกษา พัฒนาสังคมและประเทศชาติ

รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 นี้ จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและ บทความวิชาการของคณาจารย์ นักศึกษา และนักวิจัย รวมถึงนักวิชาการทั้งหลาย ที่เข้าร่วมนำเสนอในการ ประชุมวิชาการครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลงานวิชาการแต่ละชิ้นจักเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา และพัฒนา สังคมต่อไป

ในนามคณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภาคีเครือข่ายทุกสถาบัน ขอขอบคุณอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่ได้อนุมัติโครงการนี้ ขอนุโมทนาและขอบคุณ คณะกรรมการทุกฝ่าย คณาจารย์ นักศึกษา นักวิจัย นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่สนับสนุนช่วยกัน ขับเคลื่อนโครงการประชุมวิชาการระดับชาติในครั้งนี้ ให้สำเร็จด้วยดี ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยจงคุ้มครอง รักษาทุกท่านให้ปลอดภัยจากโรคต่าง ๆ และประสบความสำเร็จด้วยกันทุกท่านเทอญ

พระสุทธิสารเมธี, ดร.

คณบดีคณะศาสนาและปรัชญา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความวิชาการ บทความวิจัย
โครงการการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2564

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

1. พระสุทธิสารเมธี, ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. พระศรีรัชมมงคลบัณฑิต, รศ., ป.ธ.9	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. พระมหามหาวินทร์ ปรีสุตโตโม, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
4. พระครูสุธีปริยัติโกศล, ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
5. พระมหาชนบ สหายปญโญ, ดร., ป.ธ.9	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
6. พระมหาเอกชัย สุขโย, ป.ธ.9	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
7. รศ.ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
8. รศ.ดร.สุวิญ รักสัตย์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
9. รศ.ดร.กัณฑ์กมล หนูทองแก้ว	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
10. ผศ.ดร.สำราญ ศรีคำมูล	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
11. ดร.ประเวช วัฒนาแก้ว	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
12. นางสาวจันทิมา แสงแพร	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนุตเสโน, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. พระครูโกศลวิหิตคุณ, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
4. รศ.ดร.อำพล บุคดาสาร	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
5. ผศ.ดร.ณัฐพงษ์ มะลิซ้อน	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
6. ผศ.ดร.สมบุญ วัฒนนะ	มหาวิทยาลัยมหิดล
7. ผศ.ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน	มหาวิทยาลัยมหิดล
8. ผศ.ดร.วิเชียร แสนมี	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
9. ผศ.ดร.หอมหวล บัวระภา	มหาวิทยาลัยขอนแก่น

10. ดร.ประภาส แก้วเกตุพงษ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
11. ผศ.ดร.บุญรอด บุญเกิด	มหาวิทยาลัยบูรพา
12. ผศ.ดร.มนตรี วิวัฒน์สุข	มหาวิทยาลัยบูรพา
15. ดร.บุญเลิศ ยองเพชร	มหาวิทยาลัยบูรพา
16. รศ.ดร.ประเวศ อินทองปาน	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
17. ผศ.ดร.ธีรต์ม์ แสงแก้ว	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
18. ผศ.ดร.อชิษฐ์พัชร บพิธปรมัต	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
19. ผศ.ดร.สุณี เวชประสิทธิ์	มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช
20. ผศ.ดร.ปิยวดี ยอดนา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
21. ผศ.ดร.นฤมล อนุสินธุ์พัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
22. ดร.กาวิ ศรีรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
23. ดร.รณวีร์ พาผล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
24. ดร.เพ็ญศรี บางบอน	สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

สารบัญ

หน้า

ทัศนชีวิตที่มีความสุขตามแนวทางศาสนวิทยา	1
<i>Happy Life Follows Pine Tree Science Trend</i>	
อภิญา บำรุงจิตต์	
การประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรม 7 เพื่อสร้างความสุขขององค์กรสำหรับครู	14
<i>Application of Kalayanamitta Principles for Happiness of Teacher Organization</i>	
ณัชชา เพ็ชรทรัพย์	
สังคหวัตถุ 4 กับภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา.....	27
<i>Sangkhawatthu 4 and Educational Leadership of The School Administrators</i>	
บุญธรรม เมียนแก้ว	
ความต้องการใช้บริการ การให้คำปรึกษาที่ศูนย์มายแคร่เซ็นเตอร์	
ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	42
<i>The Needs to Provide Counseling Mind Care Center at the Faculty of Education Khon Kaen University</i>	
กฤษณะ เรืองสูงเนิน, รสสุคนธ์ ธัญญนอม, วันชัยศิริ พลหาญ	
พุทธศาสนา : กระบวนทัศน์การเรียนรู้ในระบบออนไลน์หลังสถานการณ์โควิด -19.....	54
<i>Buddhism : The Post - Covid – 19 Online Learning Paradigm</i>	
นิศารัตน์ สุวรรณภักดี	
การปรับตัวในสถานการณ์โควิด-19 ของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ	
วิทยาลัยเทคโนโลยีคูนานันท์.....	71
<i>The Adjustment in The COVID-19 Situation of Vocational Certificate Students, Kuvan Technology College</i>	
รสสุคนธ์ ธัญญนอม, กฤษณะ เรืองสูงเนิน, วันชัยศิริ พลหาญ	
ชีวิตที่สมบูรณ์แบบตามหลักปรัชญา.....	79
<i>A Perfect Life according to Philosophy</i>	
ลัญญา กลัดงาม, พระสุริยัน ทีปธมโม (ผิงผาย), กฤตสุชิน พลเสน	

บทบาทของวัดเจติยทนต์อวิถีชีวิตชุมชนไทย-มอญ บ้านเจติยทนต์ ในอำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี	92
<i>The role of Wat Chedi Thong towards the Community Lifestyle of Thai-mon Ban Chedi Thong in Amphoe Samkok, Pathumthani Province</i>	
ชนาคัลภกัณยกร พันธุ์หว่าทันกร, สุพิชชา ไตวิวิชัย	
การจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับเพื่อส่งเสริมการคิดไตร่ตรองของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและนักศึกษาระดับอุดมศึกษา	114
<i>Managing Backward Design to Promote Reflective Thinking of High School Students and Tertiary Student</i>	
อภิเดช สุผา, พระสมพร นามอินทร์, พระมหารังสี ปี่แก้ว	
ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามหลักพุทธธรรม	129
<i>Professional of School Administrators according to Buddhist Principles</i>	
ยุวนาถ คงแหล	
การสอนแบบบูรณาการตามแนวพุทธในสถานการณ์โควิด.....	144
<i>Buddhist Integrative Teaching in the COVID Situation</i>	
อภิเดช สุผา, พระสมพร นามอินทร์, พระมหารังสี ปี่แก้ว	
ปลดปล่อยความทุกข์ ด้วยการประยุกต์หลักการคิดแบบอริยสัจ.....	154
<i>Unlock the Suffering by Applying the Concept of Noble Truth</i>	
ฐิติธร บำบัด, เสาวนีย์ วิยะบุญ, พระมหาวุฒิชัย นิลถาวรกุล	
ปรัชญาการเมืองจีน : มิติเชิงประวัติศาสตร์.....	164
<i>Chinese Political Philosophy, A Historical Dimension</i>	
พระวีรพล โชติวิโร, พระครูธรรมธร เดโช ฐิตเตโช	
การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรส่วนท้องถิ่น อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช	178
<i>An Application of Good Governance in Duty Performance of Local Administrative Personnel, Phipun District, Nakhon Si Thammarat Province.</i>	
สุภาพร ปรีชานันทศักดิ์, กัญจน์ บุญมี, เดชชาติ ตริทรัพย์	
ศักยภาพของผู้บริหารตามหลักพลธรรมในพระพุทธศาสนา	195
<i>Potential as an executive in according to Principles of Baladhamma</i>	
พระราชปฎิภาณโกศล (สมคิด จินตามโย), พระครูธรรมธร เดโช ฐิตเตโช (สำเร็จ), กฤษฎา ดิษบรรจง	

การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยหลักพุทธธรรม.....	208
<i>The Development in Strategic Rategc Leadership of School Principal With Buddhist Morality</i>	
สมใจ ด้วงทอง	
แนวคิดมุมมองกับแนวโน้มการศึกษาไทยหลังยุค COVID 19.....	223
<i>Perspectives on Thai Education Code of Conduct After COVID 19</i>	
กิตติศักดิ์ แห่งทอง, พระพิทักษ์ อริยปุตุโต, พระครูใบฎีกาธนู ธนวุฒโน, พระมหาตุ้ย ขนดิธมโม	
การจัดการความเครียดตามแนวพระพุทธศาสนา.....	248
<i>Stress Management Based on Buddhism</i>	
ณัฐฐา ม้วนสุธา, สุริยัน รักกะเปา, กันตภณ หนูทองแก้ว <i>Nattha Muansutha, Suriyan Rakkapao, Kantaphon Nuthongkaew</i>	
พรหมวิหาร 4 กับแนวทางการแก้ไขความขัดแย้งของสังคมไทย.....	263
<i>The Four Noble Sentiments as the Solution to Conflicts in Thai Society</i>	
ศิริลักษณ์ ชนดี	
การสร้างความสมานฉันท์ในองค์กรด้วยหลักฆราวาสธรรม 4	277
<i>Creating Reconciliation in the Organization with the Gharvasa-Dhammas.</i>	
พระสุทธิสารเมธี, ประเวช วัฒนาแก้ว, คลทรรณรัตน์ ดิษบรรจง	
การใช้สื่อการแสดงผลเสริมสร้างค่านิยมอันพึงประสงค์แก่นักศึกษาใหม่ในสถาบันอุดมศึกษา	287
<i>Performance Communication Usage for Freshmen's Core Value Reinforcement in the Higher Education Institute</i>	
สมเจตน์ ยามาเจริญ	
ความชอบธรรมในพุทธปรัชญา	299
<i>Righteousness in Buddhist Philosophy</i>	
อาทิตย์ อินทรภักดี	
จริยธรรมในพุทธปรัชญา	307
<i>Ethics in Buddhist Philosophy</i>	
ทวี ปานโต, พระสุทธิสารเมธี	

ประเพณีการแต่งงานของชาวฮินดู (วิวาห์).....317	
<i>Hindu Wedding Traditions (Vivaha)</i>	
นฐนกร ชงพุทธามนท	
พุทธวิธีการแกววิกฤตโควิด 19333	
<i>Buddhist Methods in Resolving COVID-19 Crisis</i>	
อรชร ไกรจักร, พระมหานุกูล อภิปุณโณ, แมชชีกฤษณา รักษาโณม	
การดำเนินชีวิตตามหลักพรหมวิหาร 4 ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19541	
<i>Lifestyle Based on the Four Brahmavihara in the Situation of Covid 19</i>	
จิราภรณ์ เชื้อพรวน, ธเนศวรอุดม จุมพลหล้า, ปฎิพงศ จงรัฐธรรม, อติตยา อุ่นจันที	
การบริหารจัดการทรัพย์สินตามแนวพระพุทธศาสนาในสถานการณ์โควิด 19352	
<i>Property Management Based on Buddhism during the time of Covid 19</i>	
พระอภิชาติ แก้วเกตุพงษ์, พระมหาสมบัติ ทวีคุณ, พระมหาสากล เตนชาบัน, พระราชปรียัติวิมล	
การสื่อสารเชิงพุทธในวิถีชีวิตของสังคมไทยยุคหลังโควิด 19363	
<i>Buddhist Communication in the Way of Life of Thai Society in the Post- COVID 19</i>	
วุฒิ หมั่นสิน, กิตติศักดิ์ แทงทอง, พระสมพงษ์ ญญฐิโก, พระครูใบฎีกาธนู ธนวฑฒโน	
การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการสอนออนไลน์ของครูวิทยาศาสตร์ ช่วงวิกฤตโรคโควิด-19378	
<i>The Application of 4 Iddhipadas Principle in the Online Teaching of Science Teachers During the COVID-19</i>	
ดิเรกฤทธิ์ ยุเหล็ก	
ไตรสิกขาบชีวิตในยุควิกฤตโควิด – 19396	
<i>Threefold Pillars and Life during the Covid-19 Crisis</i>	
ปรมาภรณ์ ลิมป์เลิศเสถียร	
พรหมวิหาร 4 กับภาวะผู้นำเชิงพุทธ409	
<i>Brahmavihara 4 Buddhist Leadership</i>	
พระครูใบฎีกาพงศกร กตสาโร, พระสุทัศน์ ยโสธโร	
การประยุกต์ใช้พรหมวิหารธรรมสร้างสันติสุขในสังคม.....420	
<i>The Application of Brahmaviharadhamma to Build up the Peace with in Society</i>	
พระมหาเกษม ปญญาวโร	

ศึกษาวิเคราะห์สารานุกรมธรรมกับการสงเคราะห์ผู้สูงอายุของพระธรรมดิลก (สมาน สุเมธ)	434
<i>An Analytical Study of the Saraneeyadhamme and Elderly Assistance of Phra Dhammadilok (Saman Sumedho)</i>	
พระต้นตะกรานต์ อภิวิสุทธิ (ศรีปาน)	
ปัญหาทางปรัชญาตามทรรศนะนักปรัชญากรีกในอดีต	446
<i>Philosophical Problems in Greek Philosophers Perspective</i>	
พระมหาวิจิต อคคชิต, พระมหาฉัตรชัย สุธตตชโย	
การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลคลองด่าน	
อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ.....	457
<i>People's Participation in Solid Waste Management of Khlong Dan Subdistrict Municipality, Bang Bo district, Samut Prakan</i>	
สุรีย์พร สลับสี , พงษ์พัทธ์ วัฒนพงศ์ศิริ	
หลักพุทธธรรมและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	467
<i>Buddhist Principle and Learning Skills in the 21st Century</i>	
พระมหาพจน์ สุวโจ, พระครูศรีปัญญาวิกรม, พระมหากนกศักดิ์ กิตติธโร	
การใช้หลักไตรสิกขากับการบริหารงานฝ่ายแผนงานและงบประมาณของสถานศึกษา	
ในยุคโควิด-19.....	483
<i>An Application of Tri-Sikkha for Planning and Budget Management of Educational Institutes in COVIC-19 Era</i>	
ภดาชไม บัวชุม	
หลักพุทธธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา.....	498
<i>Buddhist Dhamma Principles for Educational Institutions</i>	
นุชนาถ ปลอดภัยดี	
สุนทรียะตามทัศนะพุทธปรัชญา	513
<i>The Concept of Aesthetics in the Buddhism Philosophy</i>	
ธัญลักษณ์ อารยตานนท์, พระสุทธิสารเมธี,ดร.	
ความเจริญหรือการเสื่อมถอยของวัฒนธรรมไทย: ทางเลือก ทางรอด	526
<i>The Prosperity or Deterioration of Thai Culture: Choice and Survival</i>	
พระมหาสมาน เตชวโร, ชุมพล ชื่นจิตร	

Pattern Drill Practice: an effective English Teaching Method.....	537
<i>คิลป์ ราชศรี, พระมหาวิโรจน์ ญาณวิโร (จึงสูงเนิน), จรรยา อินทร์อ่อง, MR.Felix Wilhem Muller</i>	
การส่งเสริมการศึกษาภาษาบาลีในประเทศไทย	553
<i>The Promotion of Pali Study in Thailand</i>	
<i>พระมหาวุฒิชัย ธมฺมวิโช (อดกลั่น)</i>	
ยุคหลังโควิด-19 : การศึกษาและการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยในยุคดิจิทัล	564
<i>Post-COVID-19: Education and Thai Society in Digital Era</i>	
<i>ปัทมาวดี แสนเชื่อนแก้ว</i>	
ภูมิปัญญาด้านการรักษาโรคของหมอพื้นบ้าน อำเภอยะหา จังหวัดยะลา.....	572
<i>Local wisdom in Treatment of Traditional Chemists in Yaha, Yala.</i>	
<i>ชูรีดา มะยี่, อรุณรัตน์ สรรเพ็ชร</i>	
จินตภาพที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง ฝูงนกอพยพ	582
<i>An Image that Appears in the Novel Story Birds on A Wire</i>	
<i>ปนิดา ชูจิต, ปรีดา เกื้อก่ออ่อน</i>	
รูปแบบ และเนื้อหาการนำเสนอข่าวคดีน้องชอมปูของช่องอมรินทร์ออนไลน์.....	594
<i>Pattern and Content of Presenting News about Chompoo's Case</i>	
<i>on the Amarin Online Channel</i>	
<i>ณัฐชยา เมืองจันทร์, รุ่งรัตน์ ทองสกุล</i>	
กรรมฐาน : โลกยุคหลังโควิด-19	606
<i>Kammattana : the World After Covid-19</i>	
<i>อารดา ฉิมมากูร</i>	
พรหมวิหารธรรม กับ New Normal Covid 19 ต่อการปรับตัวของสังคมไทย.....	618
<i>The Four Noble Sentiments with New Normal of Covid 19 for Adjustment</i>	
<i>in Thai Society</i>	
<i>ประสาน ทรงศรี, ผุสดี ไตสวัสดิ์, สมบูรณ์ พรหมหาราช</i>	
“มนุษย์เป็ด” ทรัพยากรมนุษย์ที่เหมาะสมในยุค 2021	635
<i>“Jack of all Trades” the Suitable Human Resource in 2021</i>	
<i>เสาวนีย์ วิยะบุญ, ยุภดี แหยมสุขสวัสดิ์</i>	

<p>การสร้างสรรค์ละครบรอดเวย์และภาพยนตร์เพลงเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของผู้เรียน: กรณีศึกษา กลุ่มละคร BROADWAY IN KHONKAEN646 <i>The Creation of Broadway Theater and Musical Movie to Develop the Moral and Ethics of Learner : Case Study of Broadway In Khonkaen Theater Troupe</i> ชญาดา รุ่งเต่า, สมเจตน์ ยามาเจริญ</p>	646
<p>การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักกัลยาณมิตรธรรมในสังคมปัจจุบัน657 <i>Quality of Life Development Following the Good Friend Principle in the Current Society</i> พระปลัด สิทธิเดช สีสเตโช, ผุสดี โตสวัสดิ์</p>	657
<p>แก่นนำโรงเรียนผู้สูงอายุ : แนวคิดและบทบาทในการยกระดับคุณภาพชีวิต ของผู้สูงอายุจังหวัดเชียงใหม่674 <i>Senior School Leader: Concept and Role in Improving Quality of Life of Older Persons, Chiang Mai Province</i> ยุรธร จีนา, รมิตา จีนา</p>	674
<p>บทบาทของสติในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในยุคโควิด-19684 <i>The Roles of Mindfulness in Developing for the Quality of Life in Covid-19 Society</i> สมิตไธโร อภิวัฒน์อมรกุล</p>	684
<p>อุปลักษณ์เชิงมนต์ศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงที่ขับร้องโดย แก้ม วิชญาณี697 <i>Conceptual Metaphors of Love In “Gam Wichayanee” Songs</i> นางสาวปวีณ์นุช อ่อนแก้ว สุรียา ทองคำ</p>	697
<p>พุทธธรรมเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยในสังคมไทย : พุทธทัศน์ของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตโต).....711 <i>Buddhadhamma for Democratization of Thai Society : a Buddhist Perspective of Somdet Phra Buddhaghosacariya (P.A. Payutto)</i> ธนภณ สมหวัง</p>	711
<p>คนดี: ท่ามกลางโควิด-19.....723 <i>A Good Person Among Covid-19</i> พระสุทธิสารเมธี, จิตศรีณย์พร ปัญจวัฒน์คุณ, ลีริพร ครองชีพ</p>	723

ยุวชนคุณธรรม : แนวทางลดปัจจัยเสี่ยงตามแนวพระพุทธศาสนาของชุมชนคลองกระทิง
อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม737
Virtue Youth: Guidelines for Reducing Risk Factors according to Buddhism of Klong Krating Community, Amphawa District, Samut Songkhram Province
พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ, สุภัทรชัย สีละใบ, พระคมสันต์ จิตเมธโส,
พระปลัดระพีณ พุทธิสาโร, พระครูพิศิษฐ์ประชานาถ

การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา750
The Personnels Administration with the Principles of Gharavasdsammas
นwor เมียนแก้ว

ถอดบทเรียนจากพื้นที่วิจัย, หน้า การเสริมสร้างเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงตาม
แนวพระพุทธศาสนาในชุมชนคลองกระทิง จังหวัดสมุทรสงคราม.....764
Lesson Learned From The Research Area: Strengthening Social Network To Recluse Risk Factors According To Buddhism In Klong Krathing Community, Samut Songkram Province
สุภัทรชัย สีละใบ, พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ, ประเสริฐ ธิลา, พระปลัดระพีณ พุทธิสาโร

การประยุกต์หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับความรักเพื่อสร้างความรักสามัคคีของชาวบ้านหนองยางคำ
ตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย.....780
An Application of the Buddhadhamma Principle Related to the Love and Unity of People in Nongyangkam Village, Kongnang Sub- District, Ta Bo District, Nongkhai Province
พระมหาเอกชัย ญาณเมธี (ศรีสันต์), บุญส่ง ลินธุ์นอก, สมเดช นามเกต

พระพุทธศาสนามีหลักการครองเรือนอย่างไร ?790
How the Buddhist Principle of Householding Was ?
ทวีศักดิ์ ไครบุตร, พระมหาจันทกมล อภิรัตน์, จินฉนวนัตถ์ แทนพันธ์

การใช้สื่อการแสดงเพื่อพัฒนาความเข้าใจในความเท่าเทียมกันของมนุษย์.....807
Using Performing Arts for Development and Realization Human Equality
ปภัสนรินทร์ จิระโอฬารภัสร์, สมเจตน์ ยามาเจริญ

การผลิตภาพยนตร์สั้นในชั้นเรียนเพื่อพัฒนา SOFT SKILLS ของผู้เรียน.....820
In-Class Short Film Production for Student's Soft Skills Development
ญาณิศา ยานะธรรม, สมเจตน์ ยามาเจริญ

กระบวนการกำกับแสดงเพื่อพัฒนาทักษะของภาวะผู้นำศตวรรษที่ 21	831
<i>The Process of Directing for Leadership Development in the 21st Century</i>	
อังคาร เพิ่มพูล, สมเจตน์ ยามาเจริญ	
การส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนวัดแสงสรรค์ จ.ปทุมธานี ในสถานการณ์	
การแพร่ระบาดของโควิด 19	842
<i>Reading Promotion of Wat Saeng San School Library, Pathum Thani Province,</i>	
<i>in the Situation of the COVID 19 Epidemic</i>	
ปิยะดา แพรดำ Piyada Pharedum	
ถอดบทเรียนจากพื้นที่วิจัย : บวชใจอธิษฐานบารมี ลดละเลิกเหล้า บุหรี่ ตลอดพรรษา	
รณรงค์ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ ชุมชนบ้านคลองกระทิง จังหวัดสมุทรสงคราม.....	853
<i>Lesson Learned from the Research Area: Ordain the Heart, Pray for Glory, Reduce</i>	
<i>Alcohol and Smoking throughout the Buddhist Lent, Campaign to Reduce Health Risk</i>	
<i>Factors at Ban Khlong Krating Community, Samut Songkhram Province</i>	
พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ, พระครูพิศิษฐ์ประชาณถ, พระมหาสุนันท์ สุนนโท, ประเสริฐ ธิลาว,	
นิกร ศรีราช, สุภัทรชัย ลีสะไบ, พระปลัดระพีณ พุทธิสาโร	
พระพุทธศาสนาของสังคมไทยในยุคดิจิทัล.....	866
<i>Buddhism of Thai Society in the Digital Age</i>	
สุริยัน รักกะเปา, ญัฐฐา ม้วนสุธา, พระอธิการมงคล จกกวโร (แห่งงอ)	
วัตถุมงคลของผู้นับถือศาสนาพุทธและการท่องเที่ยวทางความเชื่อในประเทศไทย	880
<i>Buddhist's Amulets and Faith Tourism in Thailand</i>	
วรกฤต ชื่นจิตต์ ธนดล อามาตย์พล เอกชัย ลีท่ามา	
ทฤษฎีเรื่องความต้องการตามทฤษฎีของเฮนรี เมอร์เรย์ กับความต้องการ	
ในทฤษฎีพระพุทธศาสนาเถรวาท	894
<i>A Concept of Needs of Henry Murray's Theory and Needs in Concept Theravada of</i>	
<i>Buddhism</i>	
ประพัฒน์ ศรีกุลกิจ, ภูวเดช ลินทับศาล	
วัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ในประเทศลุ่มแม่น้ำโขง	905
<i>The Creative Culture in Mekong Countries</i>	
สุทัศน์ อาสนาชัย, ภูวเดช ลินทับศาล	

การจัดการความโกรธตามแนวพุทธจิตวิทยา กรณีวิเคราะห์นางมาคันทิยา ผู้จ้างคนตำพระพุทเจ้า	914
<i>Anger Management according to Buddhist Psychology : Analysis Case for Makantiya the Employer to Curse the Lord Buddha</i> ดิเรก ดวงลอย, มัลลิกา ภูมะธน, พระปลัดระพิน พุทธิสารโ	
แนวคิดการดูแลสุขภาพเพื่อห่างไกล COVID-19, มุมมองทางพระพุทธศาสนา	928
<i>Health Care Concept for Keeping Safe during COVID-19, Buddhist Paradigm</i> สุณี เวชประสิทธิ์, สุภวรรณ วงศ์ธีรทรัพย์, นิษา วงษ์ชาญ	
กระบวนการจัดการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัล 4.0.....	937
<i>Buddhist Propagation Process in the Digital Age 4.0</i> วินัย มีมาก	
การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่ส่งผลต่อ กระบวนการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ ไข่เค็มบ้านต้นโพธิ์ จังหวัดปทุมธานี.....	948
<i>Integrated Marketing Communications that Affect Product Purchase Decision Process Salted Egg Ban Ton Pho, Pathum Thani Province.</i> ณัฐพัทธ์ เกษมทรัพย์	
การตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การยอมรับเทคโนโลยี และคุณภาพของระบบสารสนเทศที่ส่งผล ต่อการใช้งานเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) ผ่านโทรศัพท์มือถือของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	958
<i>Social Media Marketing, Technology Acceptance and Information System Quality Affect to Decision using Mobile e-Money of elderly people in Bangkok Metropolitan Area and Perimeter</i> สถาพร ยอดชมภู	
ภาวะผู้นำกับการบริหารจัดการตามหลักพละ 4	969
<i>The Leadership and Management according to Bala 4</i> กันตภณ หนูทองแก้ว, ณัฐฐา ม้วนสุธา, พระปลัดชรินทร์ ปภาโส	
บทบาทของสื่อกับความรับผิดชอบพระพุทธศาสนา.....	983
<i>The Role of Media with Responsibility of Buddhism</i> วิธวินท์ ภาคแก้ว	

<p>หลักฆราวาสธรรมกับการพัฒนาชีวิตสำหรับผู้ครองเรือน.....998</p> <p><i>Rule of a Good Household Life and Human Developments</i></p> <p>จิรวรรณ ปรีชา</p>	
<p>อิทธิบาท 4 : การพัฒนาประสิทธิภาพศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix It Center) 1011</p> <p><i>Four Iddhipada : Development of Performance of Community Repair Center</i></p> <p>(Fix It Center)</p> <p>ประเวศ จันทรงาม</p>	
<p>อรรถปริวรรตศาสตร์ในพระพุทธศาสนา 1026</p> <p><i>Hermeneutics in Buddhism</i></p> <p>วิจิต ทองประเสริฐ, เกษฎา ผาทอง</p>	
<p>บทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสถานการณ์โควิด-19 1033</p> <p><i>The Role of Monks in the Buddhism Propagation on COVID-19 Situation</i></p> <p>พระมหาพรประสงค์ ปริณฎวารเมธี</p>	
<p>คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่น่าสนใจเกี่ยวกับสถานการณ์โควิด-19 1050</p> <p><i>The Interesting English Words on Covid-19 Situation</i></p> <p>ณัฐธนธีรา ศรีภา</p>	
<p>การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักอปริหานิยธรรม 1061</p> <p><i>The Personel Administration of School Administrators</i></p> <p><i>according to Aparihaniyadhamma</i></p> <p>จรวย บุญสาลี</p>	
<p>วิเคราะห์พัฒนาการของสถาปัตยกรรมเจดีย์ประธานทรงลังกาในศิลปะสุโขทัย 1073</p> <p><i>An Analyze the Evolution of the Great Lanka Pagoda Architecture</i></p> <p><i>in Sukhothai's Arts</i></p> <p>พระมหาสรวุฑ โปธิ์ศรีขาม, พระมหารังสี ปี่แก้ว</p>	
<p>ภาวะผู้นำทางจริยธรรมตามแนวพุทธศาสตร์ของผู้บริหารสถานศึกษา..... 1083</p> <p><i>Ethical Leadership according to Buddhist Principles of Successful School</i></p> <p>พิชญา จินศรีคง</p>	
<p>ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวพุทธ..... 1101</p> <p><i>Academic Leadership of Academic Administrator</i></p> <p>อรวดี ศรีชาย</p>	

ชีวิตตามทัศนะพุทธปรัชญา..... 1114

The Perspective of Life in Buddhist philosophy

พระอธิการบุญเดช เตชปุณฺโญ, พระสุทธิสารเมธี

อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงที่ขับร้อง

โดย แก้ม วิชญาณี

Conceptual Metaphors of Love in “Gam Wichayanee” Songs

นางสาวปวีณนุช อ่อนแก้ว¹ สุริยา ทองคำ²

Paweenut Onkaew, Suriya Thongkham

s6110789124@pkru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงที่ขับร้องโดย แก้ม วิชญาณี ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff & Johnson, 1980) ในการวิเคราะห์อุปลักษณ์เกี่ยวกับความรัก โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเพลงที่ขับร้องโดยแก้ม วิชญาณี จำนวน 43 เพลง

ผลการวิจัยพบอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักทั้งสิ้น 12 มโนทัศน์ ได้แก่ 1. [ความรักคือมนุษย์] พบจำนวน 38 ถ้อยคำ 2. [ความรักคือธรรมชาติ] พบจำนวน 19 ถ้อยคำ 3. [ความรักคือความเจ็บป่วย] พบจำนวน 17 ถ้อยคำ 4. [ความรักคือสิ่งของ] พบจำนวน 14 ถ้อยคำ 5. [ความรักคือการเดินทาง] พบจำนวน 10 ถ้อยคำ 6. [ความรักคือการแข่งขัน] พบจำนวน 9 ถ้อยคำ 7. [ความรักคือสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ] พบจำนวน 4 ถ้อยคำ 8. [ความรักคือการเรียน] พบจำนวน 4 ถ้อยคำ 9. [ความรักคือการแสดง] พบจำนวน 3 ถ้อยคำ 10. [ความรักคือเวรกรรม] พบจำนวน 2 ถ้อยคำ 11. [ความรักคือความอดทน] พบจำนวน 1 ถ้อยคำ และ 12. [ความรักคือเส้นขนาน] พบจำนวน 1 ถ้อยคำ

คำสำคัญ : อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์, ความรัก, เพลง

Abstract

This research implemented a qualitative method for analyzing conceptual metaphors of love in “Gam Wichayanee” songs. This research adopted Lakoff & Johnson’s conceptual metaphors theories (1980), which is an approach to analyze metaphors of love. Data were collected from 43 songs of Gam Wichayanee

The results revealed that there were 12 categories of conceptual metaphors including 1) 38 categories of [Love is a Human] 2) 19 categories of [Love is Nature] 3) 17

¹นักศึกษาศาสาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

categories of [Love is an Illness] 4) 14 categories of [Love is a Thing] 5) 10 categories of [Love is a Journey] 6) 9 categories of [Love is a Competition] 7) 4 categories of [Love is a Supernatural] 8) 4 categories of [Love is an Education] 9) 3 categories of [Love is a drama] 10) 2 categories of [Love is a Fate] 11) 1 categories of [Love is a Patience] 12) 1 categories of [Love is a Parallel line]

Keywords : Conceptual metaphors, Love, Songs

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การศึกษาเกี่ยวกับอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เป็นการศึกษาผ่านรูปภาพที่เป็นอุปลักษณ์ ซึ่งได้รับความสนใจจากนักภาษาศาสตร์ปัจจุบันเป็นอย่างมาก เป็นการศึกษาการถ่ายโยงความหมายจากมโนทัศน์หนึ่งไปอีกมโนทัศน์หนึ่งในรูปภาพ โดยมีการถ่ายโยงความหมายจากแวดวงความหมายต้นทางไปยัง แวดวงความหมายปลายทาง โดยทั่วไปแล้ววงความหมายต้นทางมักเป็นรูปธรรม และวงความหมายปลายทางมักเป็นนามธรรม ตามแนวคิดของเลคอฟและจอห์นสัน 1980 อ้างถึงใน ศุภชัย ตั๊วะวิชัย (2549, หน้า 1) ได้กล่าวถึงอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ว่า

อุปลักษณ์เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับระบบความคิด และเกิดขึ้นกับการใช้ภาษา ในชีวิตประจำวัน กล่าวคือ ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันนั้นอยู่ในรูปของการเปรียบเทียบเป็นอุปลักษณ์ เรียกว่า “อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์” (Conceptual metaphor) ซึ่งสัมพันธ์กับระบบความคิดของผู้ใช้ภาษา การใช้ภาษาที่อยู่ในรูปของอุปลักษณ์เกิดขึ้นในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ และได้จากประสบการณ์ของผู้ใช้ภาษานั้น

มีการศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์อย่างกว้างขวางในการใช้ภาษารูปแบบต่าง ๆ และหนึ่งในการใช้ภาษาที่นิยมใช้อุปลักษณ์เพื่อความสละสลวยทางภาษาก็คือบทเพลง ซึ่งราชบัณฑิตยสถาน 2554 (2556, หน้า 649) ให้ความหมายบทเพลงไว้ว่า หมายถึง “บทประพันธ์สำหรับขับร้องหรือบรรเลง มักมีรูปแบบชัดเจน” เพลงมีหลายประเภท เช่น ไทยลูกทุ่ง เพลงไทยสากล

นักร้องเพลงไทยสากลที่มีชื่อเสียงโด่งดังคนหนึ่ง คือ แก้ม วิชญาณี เป็นนักร้องที่ได้รับตำแหน่งแชมป์เดอะสตาร์หญิงคนแรกแห่งประเทศไทย ได้รับรางวัลการขับร้องเพลงดีเด่นด้านภาษาไทย ประเภทเพลงไทยสากลจากโครงการ “เพชรในเพลง” ของกระทรวงวัฒนธรรม จากเพลง “แสงและเงา” ในปี พ.ศ.2552 และเพลง “ของตายที่ยากหายใจ” ในปี พ.ศ.2556 ฯลฯ ซึ่งล่าสุดยังเป็น ‘นักร้องเพลงไทยสากลหญิงที่ประชาชนชื่นชอบมากที่สุด’ อันดับ 1 ของประเทศไทย จากผลสำรวจของสวนดุสิตโพลในปี 2561 ด้วย (MThai, 2561)

บทเพลงที่ แก้ม วิชญาณี นิยมนำมาร้องส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความรัก หรือมีการใช้ความรักในการดำเนินเรื่อง ทำให้มีการใช้การเปรียบเทียบที่เกี่ยวกับความรักปรากฏอยู่ในเพลงจำนวนมาก ทำให้ผู้วิจัย

สนใจจะศึกษาว่า เพลงของแก้มมีการเปรียบเทียบความรักอย่างไร โดยศึกษาผ่านรูปภาพที่เปรียบเทียบความรักจากการแนวคิดอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง “อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงที่ขับร้องโดย แก้ม วิชญาณี” เพื่อศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักที่ปรากฏในบทเพลงต่าง ๆ ของ แก้ม วิชญาณี โดยใช้แนวคิดอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เป็นแนวคิดสำคัญในการศึกษา

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงที่ขับร้องโดย แก้ม วิชญาณี

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงรูปภาพและทราบถึงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักจากบทเพลงที่ขับร้องโดย แก้ม วิชญาณี
2. เป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ในการใช้ภาษารูปแบบต่าง ๆ เช่น ข่าว สารคดี บทความ กวีนิพนธ์ ต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

รวบรวมข้อมูลเพลงอัลบั้มเดี่ยว และเพลงประกอบละครและภาพยนตร์ไทย จำนวน 43 เพลง ที่ขับร้องโดยแก้ม วิชญาณี จากแหล่งข้อมูลออนไลน์ <https://th.wikipedia.org/wiki/> แก้ไขล่าสุดเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2562 เวลา 22.39 น. โดยการวิเคราะห์ที่ใช้ทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ ของเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff & Johnson, 1980) และปรับกรอบการศึกษาจากงานวิจัยของ กรรณก รัมมะอัทธ์ (2556) เรื่อง “การเปรียบเทียบอุปลักษณ์ความรักในเพลงไทยลูกทุ่งกับเพลงไทยสากล” และอันธิกา ดิษฐกิจ (2555) เรื่อง “อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ในบทเพลงที่ประพันธ์โดย นิตินพงษ์ ห่อนาค”

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงที่ขับร้องโดย แก้ม วิชญาณี” สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความรักคือมนุษย์

อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ [ความรักคือมนุษย์] เป็นการนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ คือมนุษย์มีอารมณ์ความรู้สึก มีตัวตน นำมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบหรือมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “มนุษย์” กับ “ความรัก” จากการศึกษาข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายของมนุษย์ ปรากฏจำนวน 19 เพลง พบจำนวน 38 คำ ได้แก่ “ลมหายใจ” “สายตา” “ชีวิต” “บางคน” “ตัวตน” “ยิ้ม” “ดีใจ” “เสียใจ” “ร้องไห้” “พอใจ” “ความสุข” “ท้อ” “ฝัน” “คิดถึง” “หวั่นไหว” “เหงา” “หวังใจ” “อุ่นใจ” “อบอุ่น” “เหลือทน” “ขมขื่น”

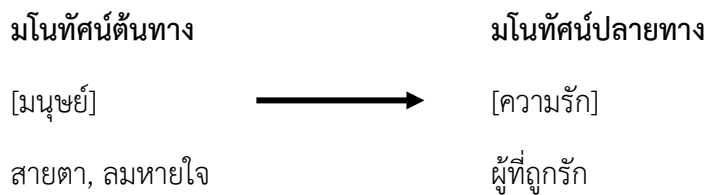
“ผืนใจ” “เศร้า” “ตัวจริง” “หัวเราะ” “หยอกล้อ” “ซัดซาน” “เหนื่อยล้า” “อ่อนแรง” “เจ้าหญิง” “หนาว” “เสียน้ำตา” “ร้อนใจ” “ที่รัก” “ความเชื่อใจ” “สมอง” “เหยียบย่ำ” “คนกลาง” และ “ความผิดหวัง” เช่น

เป็นคนใกล้ตัวที่เธอคงมองข้ามไป เก็บความหวานไหวซ่อนไว้ในใจเรื่อยมา
 ต่อให้มีเธอใกล้แค่ลมหายใจ ต่อให้มีเธอใกล้แค่เพียงสายตา

(ใกล้แค่ลมหายใจ)

ถ้อยคำอุปลักษณ์ จากเพลง “ใกล้แค่ลมหายใจ” มีการใช้รูปภาพที่เป็นอุปลักษณ์ คือ “ลมหายใจ” และ “สายตา” อยู่ในวงความหมายของมนุษย์ นำมาใช้เป็นอุปลักษณ์เปรียบเทียบถึงผู้ที่มีความรัก โดยการเปรียบเทียบผู้ที่มีความรักที่รอคอยให้มีคนรักมาเติมเต็มโดยผู้ที่ถูกรักนั้นเปรียบเทียบกับสายตาและลมหายใจ แม้จะอยู่ใกล้กันมากในระยะสายตาหรือสัมผัสได้ถึงลมหายใจของอีกฝ่าย แต่ก็ไม่สามารถสัมผัสหรือสมหวังในรักได้

อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ที่ว่า [ความรักคือมนุษย์] สามารถแสดงมนทัศน์ความรักคือมนุษย์ จากถ้อยคำอุปลักษณ์ที่พบสามารถแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมนทัศน์ต้นทาง คือ “มนุษย์” ไปยังมนทัศน์ปลายทาง คือ “ความรัก” ได้ดังนี้

2. ความรักคือธรรมชาติ

อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [ความรักคือธรรมชาติ] เป็นการนำมนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ คือสิ่งที่เกิดขึ้นเอง หรือมีอยู่แล้วในธรรมชาตินำมาใช้เป็นแบบเปรียบหรือมนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบหรือมนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “ธรรมชาติ” กับ “ความรัก” จากการศึกษาข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายของธรรมชาติ ปรากฏจำนวน 11 เพลง พบจำนวน 19 คำ ได้แก่ “เงา” “แสง” “แก้ว” “หิน” “ดิน” “ดาว” “ต้นไม้” “ใบไม้” “นก” “ขอบฟ้า” “เพลิง” “ไฟ” “คว้น” “พระจันทร์” “มรสุม” “อันตราย” “มหันตภัย” “ลม” และ “พัดพา” เช่น

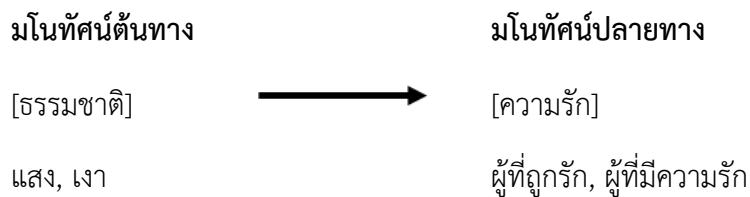
...มีชีวิตเกิดมาก็เหมือนเงา ที่เฝ้ารอเพียงแสงที่ขอบฟ้า
 จะต้องมีตัวตนเมื่อเธอส่องแสงมา เมื่อขาดเธอตัวฉันก็หายไป...

(แสงและเงา)

ถ้อยคำอุปลักษณ์ จากเพลง “แสงและเงา” มีการใช้รูปภาพที่เป็นอุปลักษณ์ คือ “เงา” และ “แสง” อยู่ในวงความหมายของธรรมชาติ นำมาใช้เป็นอุปลักษณ์เปรียบเทียบถึงผู้ที่มีความรัก โดยการเปรียบเทียบผู้ที่มีความรักที่รอคอยให้มีคนรักมาเติมเต็มในส่วนของการรักที่ขาดหายไปเหมือนกับเงาที่รอคอยให้แสงส่องลงมา ส่วนผู้ที่ถูกรักนั้นเปรียบเทียบเหมือนกับแสง ซึ่งสามารถทำให้ผู้ที่มีความรักนั้นมีความชัดเจนในความรักที่เฝ้ารอคอยใครคนนั้นมาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิต เช่นเดียวกับเงาที่ต้องการแสงเพื่อได้แสดงลักษณะที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ ที่ว่า [ความรักคือธรรมชาติ] สามารถแสดงมโนทัศน์ ความรักคือธรรมชาติ จากข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณ์ที่พบสามารถแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ต้นทาง คือ “ธรรมชาติ” ไปยังมโนทัศน์ปลายทาง คือ “ความรัก” ได้ดังนี้

3. ความรักคือความเจ็บป่วย

อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ [ความรักคือความเจ็บป่วย] เป็นการนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับความเจ็บป่วยนำมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ต้นทาง เพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบหรือมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “ความเจ็บป่วย” กับ “ความรัก” จากการศึกษาข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายของความเจ็บป่วย ปรากฏจำนวน 11 เพลง พบจำนวน 17 คำ ได้แก่ “ตาย” “เจ็บ” “ปวด” “ตัดใจ” “เสียเวลา” “แหลกสลาย” “รอยข้ำ” “แผล” “ปวดร้าว” “ข้ำ” “เจ็บปวด” “ปวดใจ” “ดูแล” “ไร้เรี่ยวแรง” “อ่อนเพลีย” “ทรมาณ” และ “เจ็บทรมาณ” เช่น

...จนคิดจะอยู่กับเธอจนตาย	แต่แล้วทำไม
เธอลังกลับมาทำร้ายฉันเหลือเกิน	สุดท้ายทุกอย่างที่ฝันที่หวัง
ก็พังทลายไม่เหลือ	เมื่อเธอได้มาเปลี่ยนแปลง
เหมือนไม่มีฉันในหัวใจ	ฉันต้องเจ็บฉันต้องปวด ...

(ไม่เหลืออะไรเลย)

ถ้อยคำอุปลักษณ์ จากเพลง “ไม่เหลืออะไรเลย” มีการใช้รูปภาพที่เป็นอุปลักษณ์ คือ “ตาย” “เจ็บ” และ “ปวด” อยู่ในวงความหมายของความเจ็บป่วย นำมาใช้เป็นอุปลักษณ์เปรียบเทียบถึงผู้ที่มีความรัก โดยการเปรียบเทียบผู้ที่มีความรักกว่าได้รับความเจ็บปวดทุกขั้วร้าวปางตายเมื่อความรักเปลี่ยนแปลงไป เป็นอาการของความรักที่เหมือนกับได้รับความเจ็บป่วยจากความรัก ผู้ที่มีความรักนั้นได้มอบความรักให้ผู้ถูกรักจนหมดใจแต่ผู้ที่ถูกรักกลับเปลี่ยนแปลงไป จนทำให้ผู้ที่มีความรักเจ็บเพราะความรัก

อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ ที่ว่า [ความรักคือความเจ็บป่วย] สามารถแสดงมโนทัศน์ความรัก จากข้อมูล ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่พบสามารถแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ต้นทาง คือ “ความเจ็บป่วย” ไปยังมโนทัศน์ปลายทาง คือ “ความรัก” ได้ดังนี้

มโนทัศน์ต้นทาง	→	มโนทัศน์ปลายทาง
[ความเจ็บป่วย]	→	[ความรัก]
ตาย, เจ็บ, ปวด		อาการที่เกิดจากความรัก

4. ความรักคือสิ่งของ

อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ [ความรักคือสิ่งของ] เป็นการนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของ นำมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบมโนทัศน์ต้นทาง เพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “สิ่งของ” กับ “ความรัก” จากการศึกษาข้อมูลถ้อยคำ อุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายของอุปลักษณ์สิ่งของ ปรากฏจำนวน 9 เพลง พบจำนวน 14 คำ ได้แก่ “ฝาก” “ฟัง” “ค่า” “สิ่งไหน” “ไร้ราคา” “นิยาย” “เก็บ” “การให้” “ตัด” “ขาด” “ใจสลาย” “แลก” “ปมในใจ” และ “หุ้มใจ” เช่น

...ฉันถึงยอมให้ความรักให้ทั้งหัวใจ จนคิดจะอยากฝากชีวิตไว้

จนคิดจะอยู่กับเธอจนตาย

แต่แล้วทำไมก็ฟังทลายไม่เหลือ...

(เพลงไม่เหลืออะไรเลย)

ถ้อยคำอุปลักษณ์ จากเพลง “ไม่เหลืออะไรเลย” มีการใช้รูปภาษาที่เป็นอุปลักษณ์ คือ “ฝาก” และ “ฟัง” เป็นถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของซึ่งนำมาใช้เป็นอุปลักษณ์ โดยถ้อยคำดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าความรักเป็นอารมณ์ ความรู้สึก ที่เกิดการไว้วางใจกับความรัก จนไม่คิดว่าสุดท้ายสิ่งหวังฝากไว้จะกลับมาทำลายตัวเอง จนฟังไม่เหลือชิ้นดี เช่นเดียวกับสิ่งของสำคัญ และมีประโยชน์ต่อผู้ให้ซึ่งต้องการคนดูแลรักษาต่อ แต่สุดท้ายก็ไม่สามารถรู้ได้เช่นเดียวกันว่า ใครคนนั้นจะสามารถรักษาสีนั้นไว้ได้นานแค่ไหน

อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ ที่ว่า [ความรักคือสิ่งของ] สามารถแสดงมโนทัศน์ จากข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณ์ ที่พบสามารถแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ต้นทาง คือ “สิ่งของ” ไปยังมโนทัศน์ปลายทาง คือ “ความรัก” ได้ดังนี้

มโนทัศน์ต้นทาง	→	มโนทัศน์ปลายทาง
[สิ่งของ]	→	[ความรัก]
ฝาก, ฟัง		อารมณ์รัก

5. ความรักคือการเดินทาง

อุปลักษณเชิงมนทัศน [ความรักคือการเดินทาง] เป็นการนำมนทัศนที่เกี่ยวข้องกับเส้นขนานนำมาใช้เป็นแบบเปรียบหรือมนทัศนต้นทางเพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบหรือมนทัศนปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “การเดินทาง” กับ “ความรัก” จากการศึกษาข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณที่อยู่ในวงความหมายของการเดินทาง ปรากฏจำนวน 8 เพลง พบจำนวน 10 คำ ได้แก่ “การเดินทาง” “เดินไป” “ผ่าน” “หนทาง” “เส้นทาง” “ลาจาก” “ก้าวต่อไป” “ปลายทาง” “จากไป” และ “ผ่านมา” เช่น

...ก็ยังคงเดินทาง

แต่ยังคงเดินไปหาใครบางคน

อยากมีคนจริงใจ

ผ่านเข้ามาในใจสักคน...

(ทางเดินแห่งรัก)

ถ้อยคำอุปลักษณ จากเพลง “ทางเดินแห่งรัก” มีการใช้รูปภาษาที่เป็นอุปลักษณ คือ “เดินทาง” “เดินไป” และ “ผ่าน” อยู่ในวงความหมายของการเดินทาง นำมาใช้เป็นอุปลักษณเปรียบเทียบกับอารมณ์รัก แสดงให้เห็นว่า ความรักเป็นอารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นและสามารถพัฒนาลำดับความสัมพันธ์ของความรักที่เกิดขึ้นได้อย่างค่อยเป็นค่อยไป แม้ความรักนั้นกำลังเริ่มก่อตัวขึ้นหรือกำลังจะจบลงไปก็ตาม สุดท้ายแล้วก็ย่อมมีจุดสิ้นสุดเสมอ เหมือนกับการเดินทางที่มีจุดเริ่มต้น และก็ย่อมมีจุดสิ้นสุดของการเดินทางเช่นเดียวกัน

อุปลักษณเชิงมนทัศน ที่ว่า [ความรักคือการเดินทาง] สามารถแสดงมนทัศน จากข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณที่พบสามารถแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมนทัศนต้นทาง คือ “การเดินทาง” ไปยังมนทัศนปลายทาง คือ “ความรัก” ได้ดังนี้

มนทัศนต้นทาง

มนทัศนปลายทาง

[การเดินทาง]

[ความรัก]

เดินทาง, เดินไป, ผ่าน

อารมณ์รัก

6. ความรักคือการแข่งขัน

อุปลักษณเชิงมนทัศน [ความรักคือการแข่งขัน] เป็นการนำมนทัศนที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันนำมาใช้เป็นแบบเปรียบหรือมนทัศนต้นทางเพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบหรือมนทัศนปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “การแข่งขัน” กับ “ความรัก” จากการศึกษาข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณที่อยู่ในวงความหมายของการแข่งขัน ปรากฏจำนวน 3 เพลง พบจำนวน 9 คำ ได้แก่ “คนตัดสินใจ” “เลือก” “แพ้” “ชนะ” “ไม่พ่ายแพ้” “ที่สอง” “เป็นหนึ่ง” “ยืนหนึ่ง” และ “คนกลาง” เช่น

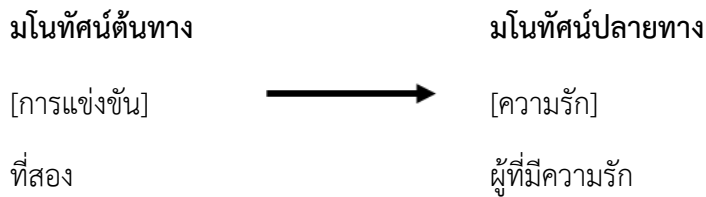

...คนอย่างฉันฆ่าได้ไม่ยอมให้หยาม ผิดอย่างไรจะทำไม่กลัวสิ่งไหน
เมื่อไม่ชอบจะเป็นที่สอง ก็จำเป็นต้องร้าย...

(ปลอม)

ถ้อยคำอุปลักษณ์ จากเพลง “ปลอม” มีการใช้รูปภาพที่เป็นอุปลักษณ์ คือ “ที่สอง” อยู่ในวงความหมายของการแข่งขัน นำมาใช้เป็นอุปลักษณ์เปรียบเทียบถึงผู้ที่มีความรัก โดยการเปรียบเทียบแสดงให้เห็นถึงผู้ที่มีความรักที่ไม่ยอมรับการตัดสินใจของคนที่ตนรัก ไม่ยอมเป็นรองใคร จึงหวังจะทำทุกอย่างเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการ นั่นคือ การเป็นที่หนึ่ง เท่านั้น เหมือนกับการแข่งขันในแต่ละครั้งบ้างก็มีคนส่วนน้อยที่ไม่เคารพกับการตัดสินใจของคณะกรรมการ แม้รู้ว่าเรียกร้องไปก็ไม่ได้สิ่งที่ตนต้องการ แต่ก็ยังหวังจะทำทุกอย่างเพื่อเรียกร้องความสนใจและให้ได้มาตามที่ตนพอใจ

อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ ที่ว่า [ความรักคือการแข่งขัน] สามารถแสดงมโนทัศน์ จากข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณ์ที่พบสามารถแสดงการเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ต้นทาง คือ “การแข่งขัน” ไปยังมโนทัศน์ปลายทาง คือ “ความรัก” ได้ดังนี้

7. ความรักคือสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ

อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ [ความรักคือสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ] เป็นการนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ นำมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบหรือมโนทัศน์ ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “สิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ” กับ “ความรัก” จากการศึกษาข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายของสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ ปรากฏจำนวน 4 เพลง พบจำนวน 4 คำ ได้แก่ “พรหมลิขิต” “ความฝัน” “นางฟ้า” และ “ฝันใฝ่” เช่น

...พรหมลิขิตตลอดชีวิตฉันเชื่อว่ามี ในที่สุดวันนี้ก็ได้พบสักที
เหมือนดังความฝันรักแท้จริง คือคำที่รอมานั่นนานขอบคุณคนบนฟ้า...

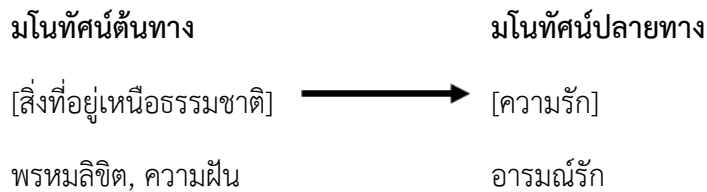
(เมื่อสองเราได้พบกัน)

ถ้อยคำอุปลักษณ์ จากเพลง “เมื่อสองเราได้พบกัน” มีการใช้รูปภาพที่เป็นอุปลักษณ์ คือ “พรหมลิขิต” และ “ความฝัน” อยู่ในวงความหมายของสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ นำมาใช้เป็นอุปลักษณ์

เปรียบเทียบถึงอารมณ์รัก โดยการแสดงให้เห็นว่าความรักเป็นอารมณ์ ความรู้สึกรัก ที่เคยรู้จักหรือรักกันมาก่อน เหมือนดังพรหมลิขิตได้ขีดเขียนไว้

อุปลักษณเชิงมโนทัศน์ ที่ว่า [ความรักคือสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ] สามารถแสดงมโนทัศน์ จากข้อมูล ถ้อยคำอุปลักษณที่พบสามารถแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ต้นทาง คือ “สิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ” ไปยังมโนทัศน์ปลายทาง คือ “ความรัก” ได้ดังนี้

8. ความรักคือการเรียน

อุปลักษณเชิงมโนทัศน์ [ความรักคือการเรียน] เป็นการนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนนำมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “การเรียน ” กับ “ความรัก” จากการศึกษาข้อมูล ถ้อยคำอุปลักษณที่อยู่ในวงความหมายของการเรียน ปรากฏจำนวน 4 เพลง พบจำนวน 5 คำ ได้แก่ “บทเรียน” “รู้” “คำถาม” “คำตอบ” และ “สอน” เช่น

...จดไว้ในใจเป็นบทเรียนหนึ่ง ท่องไว้ให้ซึ่งเสมอ

อย่ารักใครจนไม่มองความจริงที่เป็นอยู่ อาจเสียเธอไปในวันนี้แล้ว...

(ไม่เหลือเหตุผลจะรัก)

ถ้อยคำอุปลักษณ จากเพลง “ไม่เหลือเหตุผลจะรัก” มีการใช้รูปภาพที่เป็นอุปลักษณ คือ “บทเรียน” อยู่ในวงความหมายของการเรียน นำมาใช้เป็นอุปลักษณเปรียบเทียบถึงอารมณ์รัก โดยสะท้อนให้เห็นว่าความรักก็เหมือนกับการเรียนที่สามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจซึ่งกันและกันต่อผู้ที่มีความรัก เหมือนกับการเรียนที่ผู้เรียนควรจะต้องรู้ว่าในแต่ละบทเรียนได้ประโยชน์อะไรบ้าง

อุปลักษณเชิงมโนทัศน์ ที่ว่า [ความรักคือการเรียน] สามารถแสดงมโนทัศน์ จากข้อมูลถ้อยคำ อุปลักษณที่พบสามารถแสดงการเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ต้นทาง คือ “การเรียน ” ไปยังมโนทัศน์ปลายทาง คือ “ความรัก” ได้ดังนี้

มโนทัศน์ต้นทาง		มโนทัศน์ปลายทาง
[การเรียนรู้]	→	[ความรัก]
บทเรียน		อารมณ์รัก

9. ความรักคือการแสดง

อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ [ความรักคือการแสดง] เป็นการนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงนำมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “การแสดง” กับ “ความรัก” จากการศึกษาข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายของการแสดง ปรากฏจำนวน 4 เพลง พบจำนวน 3 คำ ได้แก่ “จบ” “จุดจบ” และ “ตอนสุดท้าย” เช่น

...เพื่อปิดบังความเลวที่เนื้อใน ฉันต้องการแค่ตอนสุดท้าย
เห็นบางคนไม่เหลือสิ่งใด เท่านั้นพอ...

(ปลอม)

ถ้อยคำอุปลักษณ์ จากเพลง “ปลอม” มีการใช้รูปภาษาที่เป็นอุปลักษณ์ คือ “ตอนสุดท้าย” อยู่ในวงความหมายของการแสดง นำมาใช้เป็นอุปลักษณ์เปรียบเทียบถึงอารมณ์รัก โดยแสดงให้เห็นถึงอารมณ์รักของคู่รักที่มีต่อกันจากวันแรกที่พบจนวันสุดท้าย ซึ่งจะจบลงด้วยดีหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับการกระทำระหว่างคนสองคน เหมือนกับละครที่ดำเนินเรื่องราวให้ติดตามตอนต่อไป ของความสัมพันธ์ของคู่รัก หากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่ดีขึ้นอาจจะต้องมีการแยกกันอยู่หรือเลิกรากันไป เป็นการสิ้นสุดของความรักในตอนสุดท้ายของละคร

อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ ที่ว่า [ความรักคือการแสดง] สามารถแสดงมโนทัศน์ จากข้อมูลถ้อยคำ อุปลักษณ์ที่พบสามารถแสดงการเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ต้นทาง คือ “การแสดง” ไปยังมโนทัศน์ปลายทาง คือ “ความรัก” ได้ดังนี้

มโนทัศน์ต้นทาง		มโนทัศน์ปลายทาง
[การแสดง]	→	[ความรัก]
ตอนสุดท้าย		อารมณ์รัก

10. ความรักคือเวรกรรม

อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ [ความรักคือเวรกรรม] เป็นการนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับเวรกรรมนำมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “เวรกรรม” กับ “ความรัก” จากการศึกษาข้อมูล

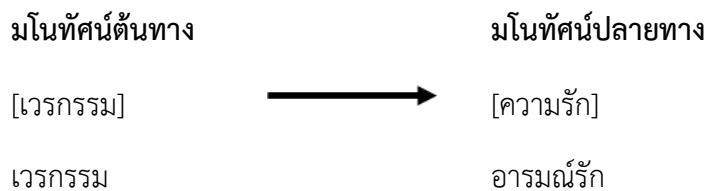
ถ้อยคำอุปสรรคที่อยู่ในวงความหมายของเวรกรรม ปรากฏจำนวน 1 เพลง พบจำนวน 2 คำ ได้แก่ “เวรกรรม” และ “ชดใช้” ดังนี้

...ถ้าเธอเกิดเป็นฉันทคงเข้าใจ	สาเหตุที่มันเป็นไปได้
อาจเป็นเวรกรรมที่เคยก่อไว้	ถึงคราวต้องชดใช้สักที...

(ถ้าเลือกได้)

ถ้อยคำอุปสรรค จากเพลง “ถ้าเลือกได้” มีการใช้รูปภาพที่เป็นอุปสรรค คือ “เวรกรรม” อยู่ในวงความหมายของเวรกรรม นำมาใช้เป็นอุปสรรคเปรียบเทียบถึงผู้ที่มีความรัก โดยการเปรียบเทียบผู้ที่มีความรักว่า ได้ใช้ชีวิตอยู่กับความรักที่ไม่มีความสุข ทุกข์ทรมาน เหมือนกับการชดใช้ในสิ่งที่เคยกระทำไว้

อุปสรรคเชิงมโนทัศน์ ที่ว่า [ความรักคือเวรกรรม] สามารถแสดงมโนทัศน์จากข้อมูลถ้อยคำอุปสรรคที่พบสามารถแสดงการเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ต้นทาง คือ “เวรกรรม” ไปยังมโนทัศน์ปลายทาง คือ “ความรัก” ได้ดังนี้

11. ความรักคือความอดทน

อุปสรรคเชิงมโนทัศน์ [ความรักคือความอดทน] เป็นการนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับความอดทน นำมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “ความอดทน” กับ “ความรัก” จากการศึกษาข้อมูลถ้อยคำอุปสรรคที่อยู่ในวงความหมายของความอดทน ปรากฏจำนวน 2 เพลง พบจำนวน 1 คำ ได้แก่ คำว่า “ทน” ดังนี้

...แค่คำคำเดียวว่ารัก	ต้องทนเก็บสักแค่วัน
เมื่อไรสิ่งที่กั้นขวางระหว่างหัวใจ	นั้นจะสิ้นสุดไปที่...

(แค่คำคำเดียว)

ถ้อยคำอุปสรรค จากเพลง “แค่คำคำเดียว” มีการใช้รูปภาพที่เป็นอุปสรรค คือ “ต้องทน” อยู่ในวงความหมายของความอดทน นำมาใช้เป็นอุปสรรคเปรียบเทียบถึงอารมณ์รัก โดยแสดงให้เห็นว่าความรักเป็นอารมณ์ ความรู้สึก ที่ต้องใช้ความอดทนในการตัดสินใจ และรอเวลา รอโอกาสที่ดี ในการสร้างความรัก เพื่อรักษาสภาพความรักระหว่างกัน

อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ ที่ว่า [ความรักคือความอดทน] สามารถแสดงมโนทัศน์ จากข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณะที่พบสามารถแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ต้นทาง คือ “ความอดทน” ไปยังมโนทัศน์ปลายทาง คือ “ความรัก” ได้ดังนี้

มโนทัศน์ต้นทาง	→	มโนทัศน์ปลายทาง
[ความอดทน]	→	[ความรัก]
ทน		อารมณ์รัก

12. ความรักคือเส้นขนาน

อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ [ความรักคือเส้นขนาน] เป็นการนำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับเส้นขนานนำมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายถึงความรักซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบหรือมโนทัศน์ปลายทาง โดยมีการเชื่อมโยงลักษณะบางประการของ “เส้นขนาน” กับ “ความรัก” จากการศึกษาข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณะที่อยู่ในวงความหมายของเส้นขนาน ปรากฏจำนวน 1 เพลง พบจำนวน 1 คำ ได้แก่ คำว่า “เส้นขนาน” ดังนี้

...เพราะเราใกล้กันมากมายเท่าไร	เหมือนมันยิ่งดูห่างไกล หัวใจที่เรานั้นมี
รักเราถ้าไม่มีทางจะพบวันที่ดี	ช่วยบอกสักหนึ่งวิธีให้ตัดใจ
เหมือนว่าเป็นเส้นขนานขีดเราไว้คู่กัน	แต่กามเทพทำไมแกล้งฉันท
สั่งให้ใจเราไม่มีวันพบเจอ	ฟ้าส่งเธอกับฉันให้มารักกันเพื่ออะไร...

(กามเทพ)

ถ้อยคำอุปลักษณะ จากเพลง “กามเทพ” มีการใช้รูปภาพที่เป็นอุปลักษณะ คือ “เส้นขนาน” อยู่ในวงความหมายของเส้นขนาน นำมาใช้เป็นอุปลักษณะเปรียบเทียบถึงอารมณ์รัก โดยการแสดงให้เห็นว่าความรักเป็นอารมณ์รัก ความรู้สึกรัก ที่ไม่มีวันได้พบเจอกัน แม้มีความใกล้ชิดกัน แต่ก็ไม่มีทางได้อยู่ด้วยกัน เหมือนกับเส้นขนานที่ไม่มีวันบรรจบกันได้

อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ ที่ว่า [ความรักคือเส้นขนาน] สามารถแสดงมโนทัศน์ จากข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณะที่พบสามารถแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ต้นทาง คือ “เส้นขนาน” ไปยังมโนทัศน์ปลายทาง คือ “ความรัก” ได้ดังนี้

มโนทัศน์ต้นทาง	→	มโนทัศน์ปลายทาง
[เส้นขนาน]	→	[ความรัก]
เส้นขนาน		อาการที่เกิดจากความรัก

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักทั้งสิ้น 12 มโนทัศน์ ได้แก่ 1. [ความรักคือมนุษย์] 2. [ความรักคือธรรมชาติ] 3. [ความรักคือความเจ็บป่วย] 4. [ความรักคือสิ่งของ] 5. [ความรักคือการเดินทาง] 6. [ความรักคือการแข่งขัน] 7. [ความรักคือสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ] 8. [ความรักคือการเรียน] 9. [ความรักคือการแสดง] 10. [ความรักคือเวรกรรม] 11. [ความรักคือความอดทน] และ 12. [ความรักคือเส้นขนาน] จากผลการวิจัยจะเห็นว่าความรักเป็นความรู้สึกที่มีอยู่ในอุปนิสัยของมนุษย์ ผู้ประพันธ์เพลงจึงเลือกใช้บทเพลงเป็นสื่อสะท้อนความรู้สึกแห่งรักไปยังผู้ฟัง โดยมีศิลปินเป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหา และอารมณ์ความรู้สึกจากบทเพลงสู่ผู้ฟัง โดยเลือกใช้การเปรียบเทียบเป็นถ้อยคำอุปลักษณะจากสิ่งที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวัน และเป็นสิ่งที่เคยมีประสบการณ์ร่วมกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับความรักในบทเพลงที่ขับร้องโดย แก้ม วิชญาณี ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณก รัมมะอัทธ์ (2556) ศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบอุปลักษณะความรักในเพลงไทยลูกทุ่งกับเพลงไทยสากล” งานวิจัยของนวรรตน์ เลิศสกุลณี ปาริตาร์ ภควินต์ และยศกร สิทธิศักดิ์ไพบูลย์ (2550) ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์อุปลักษณะความรักในบทเพลงของ มาราย แคร่ เพื่อศึกษาภาพสะท้อนทางด้านสังคมและวัฒนธรรม” และงานวิจัยของอันธิกา ดิษฐกิจ (2555) ศึกษาเรื่อง “อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ในบทเพลงที่ประพันธ์ โดย นิติพงษ์ ห่อนาค” ผลการวิจัยทั้ง 3 กล่าวถึงการใช้อุปลักษณะความรักในทำนองเดียวกันสรุปได้เป็น 1. อุปลักษณะเกี่ยวกับความรัก สะท้อนว่า ความรักเป็นได้ทั้งสิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต ธรรมชาติ สุขภาพ การเดินทาง การศึกษา การแข่งขัน การทำงาน การค้า การลงทุน การแสดง 2. อุปลักษณะเกี่ยวกับผู้มีความรัก สะท้อนว่า ผู้มีความรักเป็นทั้งสิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต ธรรมชาติ ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการวิจัยอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของผู้วิจัยทั้ง 12 มโนทัศน์ ได้แก่ [ความรักคือมนุษย์] [ความรักคือธรรมชาติ] [ความรักคือความเจ็บป่วย] [ความรักคือสิ่งของ] [ความรักคือการแข่งขัน] [ความรักคือสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ] [ความรักคือการเรียน] และ [ความรักคือการแสดง] ซึ่งผลที่สอดคล้องกันนี้แสดงให้เห็นว่ามนุษย์มีการเชื่อมโยงมโนทัศน์ความรักไม่แตกต่างกันมากนัก เพราะสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเป็นถ้อยคำอุปลักษณะมักเป็นสิ่งที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวัน และเป็นสิ่งที่เคยมีประสบการณ์ร่วมกัน จึงทำให้มีมโนทัศน์ที่แสดงผ่านถ้อยคำอุปลักษณะนั้นไม่ค่อยมีความแตกต่างกันมากนัก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

การศึกษาครั้งนี้ทำให้เห็นลีลาทางภาษาในการเปรียบเทียบที่แสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกอย่างหลากหลาย ผู้ที่สนใจสร้างงานประพันธ์หรืองานเขียนต่าง ๆ สามารถนำไปปรับใช้ได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ด้านความรักจากการศึกษาครั้งนี้กับบทเพลงของนักร้องคนอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ในช่วงเวลาที่แตกต่างกันเพื่อสะท้อนลักษณะการเปรียบเทียบในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

กรกนก รัมมะอัทธ. (2556). *การเปรียบเทียบอุปลักษณะความรักในเพลงไทยลูกทุ่งกับเพลงไทยสากล*.

ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

แก้ม วิชญาณี. (ม.ป.ป.). สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2563, เข้าถึงได้จาก www.wikipedia.org.

วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นวรรตน์ เลิศสุกฤณี และคณะ. (2550). *การวิเคราะห์อุปลักษณะความรักในบทเพลงของ มาราย แครี่*.

การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ผู้เข้าชิงรางวัลศิลปินที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุด. (ม.ป.ป.). สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2562, เข้าถึงได้จาก

<https://www.mthai.com/toptalk/2019/top-talk-about-artist/48.html>.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :

นามมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.

ศุภชัย ต๊ะวิชัย. (2549). *อุปลักษณะเชิงมนทัศน์แสดงอารมณ์โกรธในภาษาไทย*.

วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อันธิกา ดิษฐกิจ. (2555). *อุปลักษณะเชิงมนทัศน์ในบทเพลงที่ประพันธ์โดย นิตยพงษ์ ห่อนาค*.

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.